

Udskriftsdato: 14. december 2025

2018/1 LSF 149 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af straffeloven (Betydningen af tro, kulturelle forhold og lignende i forbindelse med straffens fastsættelse)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin., j.nr. 2018-731-0039

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven

(Betydningen af tro, kulturelle forhold og lignende i forbindelse med straffens fastsættelse)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1156 af 20. september 2018, foretages følgende ændring:

1. § 80 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3* Ved vurderingen efter stk. 2 kan det ikke indgå som formildende omstændighed, at gerningen har baggrund i tro, kulturelle forhold eller lignende.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. april 2019.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedindhold
 - 2.1. Gældende ret
 - 2.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 2.3. Den foreslåede ordning
3. Ligestillingsvurdering af lovforslaget
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer mv.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen vil ikke acceptere, at det i straffesager i forbindelse med straffastsættelsen betragtes som en undskyldende omstændighed, at gerningsmandens adfærd kan tilskrives dennes tro, kulturelle baggrund eller lignende. Det gælder såvel ved udmåling af en straf for f.eks. overtrædelse af straffelovens regler om vold som ved valget mellem betinget eller ubetinget fængsel.

Det er der set et eksempel på i praksis.

Kulturelle forhold kan efter regeringens opfattelse aldrig være en undskyldning for lovovertrædelser. Det gælder navnlig i sager om vold, herunder vold mod f.eks. børn, men også voldtægt og andre alvorlige overtrædelser af straffeloven og anden lovgivning.

Formålet med lovforslaget er på den baggrund at slå fast, at det ved straffens fastsættelse og ved valget mellem sanktionsformer ikke kan indgå som formildende omstændighed, at gerningen har baggrund i tro, kulturelle forhold eller lignende.

2. Lovforslagets hovedindhold

2.1. Gældende ret

2.1.1. Straffelovens kapitel 10 om straffens fastsættelse

Reglerne om, hvad der i almindelighed skal tillægges vægt i forbindelse med den konkrete strafudmåling, herunder skærpende og formildende omstændigheder, findes i kapitel 10 (§§ 80-89 a) i straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1156 af 20. september 2018, om straffens fastsættelse. Reglerne om valget mellem sanktionsformerne betinget og ubetinget fængsel fremgår af straffelovens kapitel 7 om betinget fængsel.

Straffelovens kapitel 10 handler således om straffens fastsættelse.

Straffelovens § 80 regulerer strafudmålingen inden for strafferammen. Bestemmelsen gælder i medfør af straffelovens § 2 som udgangspunkt både straffelovs- og særlovsovertrædelser, medmindre andet er bestemt ved lov. Bestemmelsen finder endvidere anvendelse i forhold til såvel bødestraf som fængselsstraf, herunder også idømmelse af betingede domme med eller uden vilkår om samfundstjeneste.

Det fremgår af straffelovens § 80, stk. 1, at der ved straffens fastsættelse under hensyntagen til ensartethed i retsanvendelsen skal lægges vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysninger om gerningsmanden.

Efter straffelovens § 80, stk. 2, skal der ved vurderingen af lovovertrædelsens grovhed tages hensyn til den med lovovertrædelsen forbundne skade, fare og krænkelse samt til, hvad gerningsmanden indså eller burde have indset herom. Ved vurderingen af oplysninger om gerningsmanden skal der tages hensyn til dennes almindelige personlige og sociale forhold, dennes forhold før og efter gerningen samt dennes bevæggrund til gerningen.

Straffelovens § 80 er i sit indhold i det væsentlige uændret, siden bestemmelsen i 1866 blev indført i § 57 i den dagældende straffelov.

Straffelovens § 80, §§ 81 og 82 blev indført i deres nuværende form med lov nr. 218 af 31. marts 2004 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Ændring af strafferammer og bestemmelser om straffastsættelse m.v.), hvor reglerne om straffens fastsættelse blev affattet på ny og præciseret. Loven bygger på Straffelovrådets betænkning nr. 1424/2002 om straffastsættelse og strafferammer. Af lovforslaget, hvor nyaffattelsen af straffelovens § 80, §§ 81 og 82 foreslås, fremgår følgende (jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 3293):

»Justitsministeriet kan tiltræde Straffelovrådets forslag til nyaffattelse af §§ 80-82, hvorved det nærmere angives i loven, hvilke omstændigheder der skal tillægges vægt i forbindelse med straffens fastsættelse, herunder i formildende og skærpende retning.

Justitsministeriet lægger herved navnlig vægt på, at der herved kan sikres en højere grad af forudsigelighed og ensartethed i retsanvendelsen, idet det i videre omfang end hidtil vil komme til at fremgå af straffedommes præmisser, hvilke momenter der har haft betydning ved strafudmålingen.

I lovforslagets § 80 angives de hovedhensyn, som skal indgå ved straffastsættelsen. Lovforslagets §§ 81 og 82 føjer hertil en ikke udtømmende opregning af omstændigheder, som i almindelighed skal tillægges henholdsvis skærpende og formildende betydning.«

Der henvises til betænkningens side 251-291 for en nærmere beskrivelse af Straffelovrådets overvejelser om straffelovens regler om straffastsættelse.

Som det fremgår, indeholder straffelovens §§ 81 og 82 en række hensyn, der i almindelighed skal indgå i strafudmålingen som henholdsvis skærpende og formildende omstændigheder.

Som det ligeledes fremgår af forarbejderne til §§ 81 og 82, er opregningen af skærpende og formildende omstændigheder ikke udtømmende, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 3320 ff. Der vil derfor kunne forekomme andre hensyn, som kan tillægges vægt i skærpende eller formildende retning.

Straffelovens § 80, §§ 81 og 82 indebærer således, at der i forbindelse med strafudmålingen skal foretages en samlet vurdering af sagens samtlige omstændigheder, hvor de momenter, der fremgår af loven, kan tillægges forskellig vægt af retten afhængig af, hvordan de indgår i den konkrete straffesag.

Der blev i forbindelse med nyaffattelsen af straffelovens § 80, §§ 81 og 82 ikke fastsat bestemmelser om hensyn, som ikke kan tillægges vægt i forbindelse med straffens fastsættelse.

2.1.2. Forholdet mellem straffelovens § 56, stk. 1, om betinget fængsel og § 80 om straffens fastsættelse

Det følger af straffelovens § 56, stk. 1, at hvis retten finder det upåkrævet, at fængselsstraf kommer til fuldbyrdelse, bestemmes det i dommen, at fuldbyrdelsen udsættes og bortfalder ved udløbet af prøvetiden.

Bestemmelsen giver retten en bred skønsmæssig beføjelse til at idømme betinget fængsel i stedet for ubetinget fængsel, hvis retten ud fra sagens omstændigheder finder, at anvendelse af ubetinget fængsel er unødvendig.

Straffelovens § 56 indeholder ikke nærmere retningslinjer for valget mellem betinget og ubetinget fængsel. Afgørelsen beror på rettens afvejning af de mangeartede og ofte krydsende hensyn, der i almindelighed er bestemmende for sanktionsvalget, jf. Kommenteret straffelov, Almindelig del, 10. udgave, jf. Vagn Greve m.fl., s. 364. Den almindelige strafudmålingsregel i straffelovens § 80 giver i den forbindelse vejledning i meget generelle vendinger.

Som nævnt finder straffelovens § 80 anvendelse i forhold til såvel bødestraf som fængselsstraf, herunder også idømmelse af betingede domme med eller uden vilkår om samfundstjeneste.

Straffelovrådet har i forbindelse med betænkning nr. 1545/2014 om samfundstjeneste mv. bl.a. beskæftiget sig med valget mellem betinget og ubetinget fængsel og forholdet til hensynsafvejningen i straffelovens § 80. Straffelovrådet har i den forbindelse udtalt følgende herom:

”[...]

Hverken straffelovens § 56 eller bestemmelsens forarbejder indeholder nærmere anvisninger til domstolene om valget mellem betinget fængsel og ubetinget fængsel. Valget mellem betinget fængsel og ubetinget fængsel er derfor navnlig styret af retspraksis – og i visse tilfælde af forarbejder til bestemte straffebestemmelser – men i mange sager har retten et reelt valg, som foretages ud fra en helt konkret vurdering af den enkelte sag.

Ligesom det gælder for straffastsættelsen i øvrigt – valget mellem bøde eller fængsel og udmålingen

af bødens størrelse henholdsvis fængselsstraffens længde – afhænger valget mellem betinget fængsel og ubetinget fængsel overordnet set af dels lovovertrædelsens grovhed, dels gerningsmanden, jf. straffelovens § 80.

[...].”

Højesteret har ved dom af 30. maj 2016 (gengivet i UfR 2016.3032 H) om bl.a. brandstiftelse efter straffelovens § 181, stk. 1, under henvisning til forarbejderne til straffelovens regler om betinget dom med vilkår om samfundstjeneste udtalt sig om valget mellem de tre sanktionsformer (ubetinget fængsel og betinget fængsel med eller uden vilkår om samfundstjeneste). Højesteret udtalte i den forbindelse generelt, at det må afhænge af de konkrete omstændigheder, herunder brandstiftelsens grovhed og tiltaltes personlige forhold, om straffen skal være ubetinget, helt eller delvist betinget med vilkår om samfundstjeneste, eller om straffen i særlige tilfælde skal være betinget uden vilkår om samfundstjeneste.

Ved Højesterets dom af 7. september 2016 (gengivet i UfR 2017.29 H), der vedrørte en overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 1 og 2, om besiddelse og udbredelse af børnepornografisk materiale, udtalte Højesteret under henvisning til ovennævnte dom af 30. maj 2016 sig endvidere om valget mellem ubetinget dom, betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller betinget dom uden vilkår om samfundstjeneste. Højesteret udtalte i den forbindelse bl.a., at der må tages hensyn til de konkrete omstændigheder, herunder grovheden af materialet og tiltaltes personlige forhold.

Ved Højesterets dom af 4. oktober 2017 (gengivet i UfR 2018.442 H) om valget mellem ubetinget eller betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste udtalte Højesteret under henvisning til de to ovennævnte højesteretsdomme af 30. maj 2016 og 7. september 2016 i en sag om overtrædelse af udlændingeloven bl.a., at det må afhænge af de konkrete omstændigheder, herunder overtrædelsens grovhed og tiltaltes personlige forhold, om en idømt fængselsstraf skal være ubetinget eller betinget med eller uden vilkår om samfundstjeneste.

Valget mellem de tre sanktionsformer afhænger således også i retspraksis af hensynet til lovovertrædelsens grovhed og til gerningsmandens personlige forhold, jf. straffelovens § 80.

2.1.3. Kulturelle forhold eller lignende som formildende omstændighed ved straffens fastsættelse

Den 1. august 2014 trådte Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet i kraft i Danmark.

Justitsministeriet vurderede i forbindelse med implementering af konventionen, at dansk lovgivning i vidt omfang opfylder de forpligtelser, der er indeholdt i konventionen. Der henvises i den forbindelse til ministeriets notat om lovgivningsmæssige konsekvenser af Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet, der blev oversendt til Retsudvalget den 24. juni 2013 (2012-13, REU Alm. del, bilag 340) og til Ligestillingsudvalget den 26. juni 2013 (2012-13, LIU, Alm. del, bilag 77). Ved vedtagelse af lov nr. 168 af 26. februar 2014 om ændring af straffeloven (Gennemførelse af Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet) blev de lovændringer, som vurderedes at være nødvendige for, at Danmark kunne ratificere konventionen, gennemført.

Artikel 42 i Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet vedrører uacceptabel retfærdiggørelse af kriminalitet, herunder kriminalitet, der begås under henvisning til såkaldt ”ære”. Efter artikel 42, stk. 1, skal de kontraherende parter sikre, at det i straffesager indledt efter udøvelsen af en voldshandling omfattet af konventionen ikke accepteres, at en sådan handling retfærdiggøres med henvisning til kultur, sædvane, religion, tradition eller såkaldt ”ære”. Dette gælder især påstande om, at offeret har overtrådt kulturelle, religiøse, sociale eller traditionsbundne normer eller sædvaner for passende adfærd.

Følgende er anført om artikel 42, stk. 1, under pkt. 3.6 i ovennævnte notat om lovgivningsmæssige konsekvenser af Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet:

”Der er ikke i dansk ret bestemmelser, hvorefter det under en straffesag betragtes som en undskyldende omstændighed, at gerningsmandens adfærd kan tilskrives hans eller hendes kultur, sædvane, religion, traditioner eller såkaldt ”ære” eller offerets overtrædelse af kulturelle, religiøse, sociale eller traditionsbundne normer eller sædvaner for passende adfærd. Et sådant motiv udgør i almindelighed heller ikke efter straffelovens § 82 eller retspraksis en formildende omstændighed ved straffens fastsættelse. Tværtimod kan et sådant motiv efter retspraksis efter omstændighederne anses som en skærpende omstændighed ved straffens udmåling.

[...]

Konventionens artikel 42 vurderes på denne baggrund ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.”

Ovenstående er endvidere bl.a. gentaget i Danmarks rapport vedrørende Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet af 19. januar 2016 under rapportens pkt. V, J.

I en dom fra Retten i Næstved, der er afsagt den 10. oktober 2017, blev et forældrepar fundet skyldige i vold mod deres børn. Straffen blev fastsat til fængsel i henholdsvis 3 måneder og fængsel i 60 dage. I begge tilfælde blev straffen gjort betinget. Retten lagde i den forbindelse vægt på, at der var tale om simpel vold og enkelte tilfælde af trusler, at forholdene lå tilbage i tid, at forholdene måtte anses for at være kulturelt betingede, og at volden ophørte, efter at de tiltalte af kommunen havde fået anvisninger på, hvordan børneopdragelse håndteres i Danmark.

Det bemærkes, at Rigsadvokaten har oplyst, at den konkrete strafudmåling i ovennævnte sag på henholdsvis 3 måneders betinget fængsel og 60 dages betinget fængsel ikke ses at være i strid med retspraksis i sager om vold mod børn begået af deres forældre.

2.2. Justitsministeriets overvejelser

Som det fremgår ovenfor under pkt. 2.1.1, indebærer straffelovens § 80, §§ 81 og 82, at der ved straffens fastsættelse skal foretages en samlet vurdering af sagens samtlige omstændigheder, hvor de momenter, der fremgår af loven, kan tillægges forskellig vægt af retten afhængig af, hvordan de indgår i den konkrete straffesag.

Der er således ikke fastsat nogen regler, der vedrører omstændigheder, som domstolene *ikke* kan tillægge vægt i forbindelse med straffens fastsættelse.

Som nævnt ovenfor under pkt. 2.1.3 vurderede Justitsministeriet, at der ikke var behov for lovændringer i forbindelse med gennemførelsen af artikel 42, stk. 1, i Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet, idet der ikke i dansk ret er bestemmelser, hvorefter det under en straffesag betragtes som en undskyldende omstændighed, at gerningsmandens adfærd kan tilskrives hans eller hendes kultur, sædvane, religion, traditioner eller såkaldt "ære" eller offerets overtrædelse af kulturelle, religiøse, sociale eller traditionsbundne normer eller sædvaner for passende adfærd. Samtidig pegede Justitsministeriet på, at et sådant motiv i almindelighed heller ikke efter straffelovens § 82 eller retspraksis udgør en formildende omstændighed ved straffens fastsættelse.

Som nævnt ovenfor under pkt. 2.1.3 afsagde Retten i Næst-ved en dom den 10. oktober 2017, hvor retten i forbindelse med straffens fastsættelse bl.a. lagde vægt på, at voldsforholdene var kulturelt betingede.

På den baggrund har Justitsministeriet fundet anledning til på ny at overveje, om der bør indføres regler om, at det ved straffens fastsættelse ikke kan indgå som en formildende omstændighed, at gerningen har baggrund i bl.a. kulturelle forhold, herunder for at sikre, at Danmark også i praksis lever op til Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet.

Kulturelle forhold bør efter regeringens opfattelse aldrig være en undskyldning for at begå lovovertrædelser. At det i nogle lande er accepteret, at forældre i opdragelsesøjemed begår vold mod deres børn, bør aldrig kunne betragtes som en undskyldende omstændighed i forbindelse med straffastsættelsen i en sag om vold mod børn her i landet.

Regeringen vil således ikke acceptere, hvis man i Danmark tillægger kulturelle forhold betydning som formildende omstændighed ved strafudmålingen i konkrete straffesager.

På den baggrund slås det nu fast, at der ved straffens fastsættelse ikke kan lægges vægt på tro, kulturelle forhold eller lignende som formildende omstændighed eller som begrundelse for at gøre en fængselsstraf betinget. Herved sikres det endvidere, at Danmark også i praksis lever fuldt ud op til artikel 42 i Europarådets konvention til forebyggelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet.

2.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås det at indsætte et nyt stykke i straffelovens § 80, som angiver, at det ved straffens fastsættelse ikke kan indgå som formildende omstændighed, at gerningen har baggrund i tro, kulturelle forhold eller lignende.

Med den foreslåede ordning omfattes situationer, hvor gerningen har baggrund i f.eks. gerningsmandens egen kulturelle baggrund.

Herudover omfattes også situationer, hvor gerningen har baggrund i forurettedes overtrædelse af kulturelle, religiøse, sociale eller traditionsbundne normer eller sædvaner for passende adfærd. Det betyder, at påstande om, at forurettede har opført sig i strid med normer for god opførsel efter en bestemt kultur, ikke vil kunne tillægges vægt som formildende omstændighed i overensstemmelse med det anførte herom i

artikel 42, stk. 1, 2. pkt., i Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet.

Der tilsigtes ingen ændring i de forhold, der i almindelighed skal anses som skærpende eller formildende omstændigheder ved straffens fastsættelse i henhold til straffelovens §§ 81 og 82.

Som det fremgår ovenfor under pkt. 2.1.2, følger det af retspraksis, at valget mellem de tre sanktionsformer (ubetinget fængsel og betinget fængsel med eller uden vilkår om samfundstjeneste) overordnet set afhænger af dels lovovertrædelsens grovhed, dels af gerningsmandens personlige forhold, jf. straffelovens § 80.

Med den foreslåede ordning forudsættes det på den baggrund, at der heller ikke i forbindelse med valget mellem sanktionsformer vil kunne lægges vægt på, at gerningen har baggrund i tro, kulturelle forhold eller lignende.

Den konkrete strafudmåling vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises til lovforslagets § 1 og bemærkningerne hertil.

3. Ligestillingsvurdering af lovforslaget

Med lovforslaget slås det fast det, at tro, kulturelle forhold eller lignende ikke kan tillægges formildende betydning ved straffens fastsættelse.

Med lovforslaget sikres det bl.a., at Danmark også i praksis lever fuldt ud op til artikel 42 i Europarådets konvention til forebyggelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet, der navnlig har fokus på vold mod kvinder. Lovforslaget vurderes på den baggrund at indeholde ligestillingsmæssige aspekter.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser for det offentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 7. december 2018 til den 4. januar 2019 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Advokatrådet, Amnesty International, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Center for Voldtægts ofre, Rigshospitalet, Center for Voldtægts ofre, Århus, Center mod Menneskehandel, Danner, Dansk Kvindesamfund, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Psykolog Forening, Dansk Stalking Center, Danske Advokater, Danske Regioner, Det Kriminalpræventive Råd, Den Danske Dommerforening, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Exitcirklen, Foreningen Far, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Gadejuristen, Hjælp Voldsofre, Indvanderrådgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Joan-Søstrene, Justitia, KFUKs sociale arbejde, Kompetencecenter Prostitution, KL, Kvinderådet, Landsforeningen af Socialpædagoger, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen for Voldsramte Kvinder, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), Landsforeningen KRIM, Landsorganisationen mod seksuelle overgreb, Lev Uden Vold, LOS – De private sociale tilbud, Mødrehjælpen, Offerrådgivningerne i Danmark, Politiforbundet, Pro Vest, Red Barnet, Reden International, Reden København, Reden Odense, Reden Aarhus, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Røde Kors i Danmark, RådgivningsDanmark, Rådet for Etniske Minoriteter, Seksualpolitisk Forum, Sexarbejdernes Interesseorganisation, Socialpædagogernes Landsforbund, SSP-Samrådet, SOS mod Racisme og Tænk tanken VM Viden om Mænd.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen

Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering / Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Til § 1

Til nr. 1

I straffelovens § 80 angives de hovedhensyn, som skal indgå ved straffastsættelsen. Straffelovens §§ 81 og 82 føjer hertil en ikke udtømmende opregning af omstændigheder, som i almindelighed skal tillægges henholdsvis skærpende og formildende betydning.

I straffelovens § 80, stk. 2, anføres de hensyn, der skal indgå ved vurderingen af dels lovovertrædelsens grovhed (1. pkt.), dels af oplysninger om gerningsmanden (2. pkt.). Ved vurderingen af lovovertrædelsens grovhed skal der tages hensyn til den skade, fare og krænkelse, som er forbundet med lovovertrædelsen. Ved vurderingen af oplysninger om gerningsmanden skal der tages hensyn til dennes almindelige personlige og sociale forhold, dennes forhold før og efter gerningen samt dennes bevæggrunde til gerningen.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse som *stk. 3* i straffelovens § 80, hvorefter det ved vurderingen efter § 80, stk. 2, om henholdsvis lovovertrædelsernes grovhed og oplysninger om gerningsmanden, ikke kan indgå som formildende omstændighed, at gerningen har baggrund i tro, kulturelle forhold eller lignende.

Med den foreslåede ordning slås det således fast, at tro, kulturelle forhold eller lignende ikke kan tillægges formildende betydning ved straffens fastsættelse.

Herved sikres det endvidere, at Danmark også i praksis lever fuldt ud op til kravene i artikel 42 i Europarådets konvention til forebyggelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet.

Med »tro« forstår bevæggrunde, der har baggrund i den pågældendes trosretning, herunder bevæggrunde, der er betinget af en fælles trosretning, f.eks. kristendom, jødedom eller islam.

Med »kulturelle forhold« forstår, at gerningen har baggrund i f.eks. normer for opførsel hos en bestemt befolkningsgruppe. Det kan bl.a. være handlinger eller udtalelser, som af én befolkningsgruppe tilhørende én kultur accepteres som værende i overensstemmelse med faste normer, men som af en anden befolk-

ningsgruppe tilhørende en anden kultur anses for at være forkerte eller strafbare. Baggrunden for, at der begås vold, kan således efter omstændighederne have baggrund i en særlig kulturel eller religiøs praksis, hvor vold mod f.eks. børn er en del af opdragelsen.

Det bemærkes, at vold mod børn i opdragelsesøjemed i en række lande ikke anses for at være strafbart. Revselsesretten blev derimod afskaffet i Danmark med vedtagelsen af lov nr. 416 af 10. juni 1997 om ændring af lov om forældremyndighed (Afskaffelse af revselsesretten).

Med »eller lignende« forstår, at også kulturelle eller religiøse sædvaner, traditioner eller såkaldt ære samt andre kulturelle eller religiøse normer er omfattet af bestemmelsen.

Med den foreslåede ordning omfattes situationer, hvor gerningen har baggrund i f.eks. gerningsmandens egen kulturelle baggrund. Herudover omfattes også situationer, hvor gerningen har baggrund i forurettedes overtrædelse af kulturelle, religiøse, sociale eller traditionsbundne normer eller sædvaner for passende adfærd.

Det betyder, at påstande om, at forurettede har opført sig i strid med normer for god opførsel efter en bestemt kultur, ikke vil kunne tillægges betydning som formildende omstændighed i overensstemmelse med det anførte herom i artikel 42, stk. 1, 2. pkt., i Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet.

Med den foreslåede ordning forudsættes det, at der heller ikke i forbindelse med valget mellem sanktionsformer vil kunne lægges vægt på i formildende retning, at gerningen har baggrund i tro, kulturelle forhold eller lignende.

Den konkrete strafudmåling vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. april 2019.

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse vedrører lovens territoriale gyldighed og fastslår, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Færøerne har pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område. For Grønland gælder en særlig kriminallov. Der er derfor ikke foreslået hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 80. ---

Stk. 2. Ved vurderingen af lovovertrædelsens grovhed skal der tages hensyn til den med lovovertrædelsen forbundne skade, fare og krænkelse samt til, hvad gerningsmanden indså eller burde have indset herom. Ved vurderingen af oplysninger om gerningsmanden skal der tages hensyn til dennes almindelige personlige og sociale forhold, dennes forhold før og efter gerningen samt dennes be vægge grunde til gerningen.

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1156 af 20. september 2018, foretages følgende ændring:

1. I § 80 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Ved vurderingen efter *stk. 2* kan det ikke indgå som formildende omstændighed, at gerningen har baggrund i tro, kulturelle forhold eller lignende.«